

Nr 49

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt, m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 26 februari 1960 dagtecknad proposition, nr 79, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning angående ändring i förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt;

2) förordning om särskilt bidrag till producent av svensk film; samt

3) förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor;

dels godkänna de riktlinjer för kvalitetsstöd till producenter av svensk film, som förordats i propositionen; samt

dels ock till *Kvalitetsstöd till svensk filmproduktion* för budgetåret 1960/61 under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

Propositionen har, såvitt avser de under 1) och 3) upptagna författningsförslagen, hänvisats till bevillningsutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen framlägges de förslag i fråga om filmstöd och biografnöjesskatt, vartill den slutliga prövningen av 1957 års filmstödutrednings betänkande givit anledning. Förslagen syftar till att möjliggöra en anpassning för den svenska filmproduktionen och biografnäringen till det konkurrens-läge som blivit följden av televisionens genombrott i vårt land.

Nøjesskatten på biografaffeställningar föreslås sålunda sänkt med sex procentenheter från 33 till 27 procent. Den särskilda skattelindringen för mindre biografier föreslås härjämte höjd från 75 till 100 kronor i veckan.

Filmstödet utformas enligt förslaget så att i princip hela den statliga andelen av nöjesskatten på svensk film skall återgå till producenterna. Återbäringen avses skola ske dels i form av ett generellt stöd till vederbörande filmproducent med 80 procent av skattebeloppet och dels genom ett speciellt

kvalitetsstöd till producenterna av de 3 à 5 bästa svenska filmerna under året. För sistnämnda ändamål föreslås ett särskilt anslag om en miljon kronor.

Statsverkets sammanlagda kostnader för de nu föreslagna åtgärderna, som avses skola genomföras från och med den 1 juli 1960, kan för budgetåret 1960/61 beräknas till ca 10 miljoner kronor.

I syfte att minska regeringsrättens arbetsbörda framlägges vidare förslag om att kammarrätten och inte som nu regeringsrätten skall vara sista instans i nöjesskattemål. Av samma anledning föreslås en utvidgning av möjligheterna till förhandsbesked i taxeringsfrågor. Även dessa förslag är avsedda att träda i kraft den 1 juli 1960.

De till bevillningsutskottet hänvisade *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt

Härigenom förordnas, att 2, 7, 13 och 30 §§ förordningen den 21 december 1945 om nöjesskatt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande sägs, samt att i förordningen skall införas en ny paragraf, betecknad 24 a §², av nedan angiven lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

2 §.

Nøjesskatten fördelas med hälften till staten och med hälften till den kommun, inom vars område nöjeställningen äger rum. För biograf-föreställning skall dock nöjesskatten i stället fördelas med *tre fjärdedelar* till staten och *en fjärdedel* till kommunen.

Nøjesskatten fördelas med hälften till staten och med hälften till den kommun, inom vars område nöjeställningen äger rum. För biograf-föreställning skall dock nöjesskatten i stället fördelas med *sju tiondedelar* till staten och *tre tiondedelar* till kommunen.

7 §.

7 §.

Nøjesskatten utgår med 15 procent å summan av erlagda inträdesavgifter, inberäknat skatten; dock att för biografföreställning nöjesskatten utgår med *33* procent av nämnda summa.

Nøjesskatten utgår med 15 procent å summan av erlagda inträdesavgifter, inberäknat skatten; dock att för biografföreställning nöjesskatten utgår med *27* procent av nämnda summa.

¹ Senaste lydelse av 2 och 30 §§ se 1957:125 samt av 7 och 13 §§ se 1959:206.

² Jämför 1959:207.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

13 §.

Vid erläggande av nöjesskatt för biografföreställningar må, därest utöver barnmatinéer högst fyra föreställningar, för vilka nöjesskatt skall utgå, ägt rum under veckan å samma visningsställe, befrielse åtnjutas från skatten i vad den avser sådant visningsställe till den del densamma för den veckan icke överstiger 75 kronor.

13 §.

Vid erläggande av nöjesskatt för biografföreställningar må, därest utöver barnmatinéer högst fyra föreställningar, för vilka nöjesskatt skall utgå, ägt rum under veckan å samma visningsställe, befrielse åtnjutas från skatten i vad den avser sådant visningsställe till den del densamma för den veckan icke överstiger 100 kronor.

24 a §.

Att anordnare av biografföreställning, som erlägger särskilt bidrag till producent av svensk film, äger att vid inbetalandet av nöjesskatt för föreställningen avräkna ett mot erlagt bidrag svarande belopp, är särskilt stadgat.

30 §.

Den som — — — till länsstyrelsen.

I länsstyrelsens utslag i anledning av besvär enligt första stycket eller i annat ärende rörande nöjesskatt må ändring sökas hos *Kungl. Maj:t* genom besvär, vilka skola ingivas till finansdepartementet.

30 §.

Den som — — — till länsstyrelsen.

I länsstyrelsens utslag i anledning av besvär enligt första stycket eller i annat ärende rörande nöjesskatt må ändring sökas hos *kammarrätten* genom besvär, vilka skola ingivas till länsstyrelsen. *Den omständigheten att besvären inkommit direkt till kammarrätten må dock ej utgöra hinder för besvärens prövning; kammarrätten har att i sådant fall omedelbart översända handlingarna till länsstyrelsen. Kammarrättens utslag må icke överklagas.*

Över beslut — — — särskilt stadgas.

Över beslut — — — särskilt stadgas.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960.

I samband med ikraftträdandet skall iakttagas följande.

1. Äldre bestämmelser skola, utom såvitt angår 13 och 30 §§, alltjämt äga tillämpning i fråga om nöjestillställning som tagit sin början före ikraftträdandet.

2. Den äldre lydelsen av 13 § skall gälla vid erläggande av nöjesskatt för biografföreställning, vilken tagit sin början före den vecka som utgår närmast efter ikraftträdandet.

3. Den äldre lydelsen av 30 § skall gälla när talan fullföljes mot sådant utslag av länsstyrelse som meddelats före ikraftträdandet.

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 1 juni 1951
(nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i
taxeringsfrågor

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 1 juni 1951 om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Riksskattenämnden må, därest sådant för någon finnes vara av synnerlig vikt, efter ansökan lämna besked på förhand (förhandsbesked) angående viss fråga, som avser sökandens taxering till kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningskatt eller ersättningsskatt.

Vad ovan — — — av fastigheten.
Om rätt — — — allmän varus-
skatt.

1 §.

Riksskattenämnden må, därest sådant för någon finnes vara av synnerlig vikt, efter ansökan lämna besked på förhand (förhandsbesked) angående viss fråga, som avser sökandens taxering till kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningskatt eller ersättningsskatt. Förhandsbesked må ock meddelas i fråga som nu nämnts, därest detta finnes vara av vikt för enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

Vad ovan — — — av fastigheten.
Om rätt — — — allmän varus-
skatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

A) de likalydande motionerna I: 590 av herr *Bengtson m. fl.* och II: 721 av herr *Magnusson* i Borås *m. fl.*, vari hemställts,

»I. att riksdagen vid behandling av propositionen nr 79 måtte besluta, att med verkan från den 1 juli 1960 nöjesskatten för biografföreställning må utgå med 20 procent å summan av erlagda inträdesavgifter, samt

att vederbörande utskott måtte utarbета förslag till härför erforderlig ändring av nöjesskatteförordningen;

II. att riksdagen även i övrigt måtte beakta vad i motionerna har anförts»;

B) de likalydande motionerna I: 591 av herrar *Hjalmar Nilsson* och *Elmgren* samt II: 725 av herr *Thapper m. fl.*, vari yrkats,

¹ Senaste lydelse av 1 § se 1959: 510.

»att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om en utformning av stödet till svensk film, som främjar en samproduktion mellan i första hand de nordiska länderna men även med andra länder,

att riksdagen beslutar fastställa nöjesskatten till 25 procent på biograf-föreställningar, samt

att riksdagen därutöver beslutar att av varje biografis årliga biljettinkomst de första 30 000 kronorna skall vara helt befriade från nöjesskatt»;

C) de likalydande motionerna I: 592 av herrar *Ollén* och *Edström* samt II: 726 av herr *Kollberg m. fl.*, vari hemställdts,

»I. att riksdagen omarbetar det i proposition nr 79 framlagda författningsförslaget så

a) att besvär över kammarrättens beslut i nöjesskattemål skall få föras hos regeringsrätten,

b) att förhandsbesked av riksskattenämnden i nöjesskatteärende av prejudikathbildande betydelse skall få underställas regeringsrätten; samt

II. att vederbörande utskott utarbetar förslag till erforderlig författningstext»; ävensom

D) de likalydande motionerna I: 593 av herrar *Ollén* och *Edström* samt II: 727 av herr *Kollberg m. fl.*, vari hemställdts,

»att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 79 måtte uttala, att avgöranden, som syftar till att undantaga anmärkningsmål rörande nöjesskatt från regeringsrättens prövning, icke skall träffas i administrativ ordning, utan att författningsändringar i sådant syfte skall föreläggas riksdagen i den ordning som gäller för lagstiftning.»

De under B ovan angivna motionerna har hänvisats till bevillningsutskottet i vad de avser nöjesskatten; i övrigt har motionerna hänvisats till statsutskottet.

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande till bevillningsutskottet hänvisade, vid riksdagens början väckta motioner, nämligen

de likalydande motionerna I: 297 av herr *Schött m. fl.* och II: 366 av herr *Allard m. fl.*, vari hemställdts, att riksdagen ville besluta följande ändring av 3 §, sista stycket, i förordningen om nöjesskatt:

»Nöjesskatt utgår icke för uppvisning eller tävling i skicklighet, som främst syftar till förkovran i visst yrke, ej heller för idrottstävling, anordnad av organisation som är ansluten till Sveriges riksiddrottsförbund eller representerad inom Sveriges olympiska kommitté eller av annan sammanlutning, som enligt Kungl. Maj:ts medgivande må vara likställd med sådan organisation i nu förevarande avseende, eller för schacktävlan, bridgetävlan . . . föremål.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 590, I: 591, II: 366, II: 726 och II: 727.

Till utskottet har ingivits en skrift från *Sveriges filmuthyrareförening*.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Inledning, s. 8—9.

Biografnöjesskatt och filmstöd, s. 9—17.

Instansordningen i nöjesskattemål, s. 17—29.

Förhandsbesked i taxeringsfrågor av prejudicerande karaktär, s. 29—38.

Departementschefens hemställan, s. 38.

Enligt 1945 års förordning om nöjesskatt utgår sådan skatt bl. a. för uppvisning eller tävling i sport, idrott eller gymnastik. Skatten utgör då 15 procent av summan av erlagda inträdesavgifter; dock åtnjutes befrielse från nöjesskatt till den del skatten för varje tillställning inte överstiger 700 kronor under förutsättning att anordnaren är en ideell organisation.

Av innehållet i *de föreliggande motionerna* torde här få återges följande.

I de likalydande *motionerna I: 590 och II: 721* understrykes, att den svenska film- och biografnäringen under de senaste åren fått sina ekonomiska villkor starkt försämrade, främst till följd av att i samband med televisionens snabba genombrott besöksfrekvensen på biograferna minskat. De tidigare överskotten för biograferna har därför förbytts i icke oväsentliga underskott. Detta har även drabbat produktionen av svensk spelfilm, vilken tidigare kunnat upprätthållas genom att producenter med egna biografier utnyttjade rörelsevinst från biografsidan för att täcka underskott på produktionssidan. Numera torde emellertid förutsättningarna för ett sådant stöd åt produktionen vara mycket små. Det är enligt motionärernas mening naturligt att film- och biografnäringen genom egna åtgärder försöker anpassa sig till den nya situation som uppstått. Men även samhället bör medverka genom anpassning av biografnöjesskatten efter näringens bärkraft. Emellertid anser motionärerna att de i propositionen nr 79 föreslagna åtgärderna är otillräckliga för att filmbranschen skall få sådana betingelser att den kan upprätthållas i tillfredsställande utsträckning. I det läge som nu uppstått för biografnäringen är det inte motiverat att ha en hårdare beskattning än vad som gäller andra nöjesformer t. ex. kabaré, cirkus m. m. Det kan ifrågasättas om icke den för biografnöjesskattens avkastningsförmåga optimala skattesatsen numera ligger under 20 procent. Om skatten inte sänkes i större utsträckning än vad som föreslagits i propositionen, föreligger risk för att ett antal biografier måste nedläggas verksamheten. Härigenom kan besöksfrekvensen komma att minska i sådan omfattning att skatteresultatet för det allmännas del inte blir bättre än om man sänker skatten till t. ex. 20 procent. Med utgångspunkt från den fram till år 1959 gällande skattesatsen på 38 pro-

cent skulle den minskning av besöksfrekvensen med 30 procent, som följt med televisionens genombrott, motivera en sänkning av nöjesskatten på filmområdet till ca 12 procent. En sådan sänkning framstår som svår att genomföra i nuvarande statsfinansiella läge och med hänsyn härtill föreslår motionärerna att skatten sänkes till 20 procent. Redan nästa år bör emellertid utrymme skapas för ytterligare sänkning av skattesatsen. — Beträffande stödet åt den svenska filmproduktionen framhålles att hela den statliga andelen av nöjesskatten på svensk film bör återgå till filmproduktionen. Dessutom bör ett särskilt anslag å 1 milj. kronor ges till kvalitetsstöd åt svensk filmproduktion. De medel som erfordras härför bör enligt motionärernas mening utgå av den på filmen över huvud taget inflytande nöjesskatten. En konsekvens av systemet med skatteåterbäring för svensk film är att, då skatteåterbäringsprocenten överstiger filmhyreprocenten, den svenska filmproduktionen kommer per försåld biljett att förlora på en sänkning av skattesatsen. Skulle det visa sig att den svenska filmproduktionen nu eller vid kommande nöjesskattesänkningar gör sådana förluster, bör det kravet kunna ställas på filmbranschen att den själv tillser att filmproduktionen erhåller erforderlig kompensation. Detta kan lämpligen ske genom tillämpning av huvudprinciperna för det av 1954 års nöjesskatteutredning föreslagna producentandelssystemet.

I de likalydande *motionerna I: 591 och II: 725* framhålles att ett bifall till de i propositionen föreslagna åtgärderna torde göra det möjligt att tills vidare säkra en av alla önskad tillgång på svensk film. Emellertid bör vid utformningen av de statliga åtgärderna viss hänsyn tas till önskvärdheten av att svenska filmproducenter kan samarbeta med utländska utan att förlora sin rätt till skatteåterbäring. Särskilt gäller detta ett skandinaviskt samarbete i fråga om produktion av spelfilm och barnfilm. Motionärerna hemställer att denna fråga utredes. — Motionärerna uttalar vidare att det i längden synes oriktigt att belasta filmvisning med högre nöjesskatt än andra former av nöje. En sänkning av nöjesskatten bör emellertid av statsfinansiella hänsyn ske successivt. Redan nu bör riksdagen uttala sig för en sänkning till 25 procent, nästa år till 20 procent och 1962 — då televisionen vunnit full utbredning över hela landet — 15 procent. — Motionärerna framhåller vidare att det är angeläget att bibehålla möjligheterna för invånarna i glesbygder och på småorter att se aktuella filmer på biografer. Den kategori biografer, som har 100 000—125 000 kr. i biljettinkomst per år, har nu råkat in i en allvarlig kris. Genom beslut år 1957 undantogs de minsta biograferna från skyldigheten att utgöra nöjesskatt. Nu bör åtgärder vidtas för att lindra beskattningen för biografer av något större storleksordning. För att kunna vinna en avgörande förbättring för dessa torde det vara nödvändigt att de första 30 000 kronorna av årsinspelningen är fria från nöjesskatt. Detta skulle innebära att en biograf med 100 000 kronor i biljettintäkt skulle få en effektiv nöjesskatt på ca 19 procent med den av departementschefen föreslagna skattesatsen.

Som skäl för det i *motionerna I: 592 och II: 726* framförda yrkandet att kammarrättens utslag i nöjesskattemål skall få överklagas i regeringsrätten framhålles, att det med hänsyn till dessa måls relativt enkla beskaffenhet kan antagas att flertalet mål kommer att stanna i kammarrätten. Motionärerna beräknar att prövningen i regeringsrätten av från kammarrätten fullföljda nöjesskattemål endast skulle fordra en arbetsdag om året. Denna belastning anser motionärerna obetydlig i förhållande till de värden som äventyras om fullföljden till sista instans helt avskäres. Visserligen har tidigare grupper av mål avskurits från regeringsrättens prövning, men om propositionsförslaget bifalles skulle för första gången skattemål generellt avskäras från fullföljd.

I fråga om förslaget om införande av vidgade möjligheter att erhålla förhandsbesked av riksskattenämnden har motionärerna gjort vissa påpekanden. Enligt motionärernas mening bör förhandsbesked, som meddelas på grund av prejudikatintresse, alltid underställas regeringsrätten. Det framlagda författningsförslaget bör kompletteras med regler härom. Vidare finner motionärerna det vara oegentligt att nu gällande sekretessregler tillämpas rörande förhandsbesked i sådana fall, då till stöd för ansökan åberopas behovet av vägledande prejudikat. De anser erforderligt att sekretessbestämmelserna ändras på så sätt, att om någon åberopar prejudikatintresse för sin ansökan om förhandsbesked beslutet i ärendet blir offentligt. Slutligen hemställer motionärerna att författningsförslaget utformas tydligare så att därav klart framgår vem som skall äga begära förhandsbesked i de fall då beskedet är av vikt för enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

Till stöd för yrkandet i de likalydande *motionerna I: 593 och II: 727* framhålles, att det är rimligt att samma instansordning tillämpas beträffande anmärkningsmål rörande nöjesskatt som beträffande övriga nöjesskattemål. Därest såsom departementschefen föreslagit beträffande sistnämnda nöjesskattemål ett absolut förbud mot fullföljd i regeringsrätten stadgas har departementschefen enligt uttalande i propositionen nr 79 för avsikt att genomföra en motsvarande fullföljdsbegränsning med avseende å anmärkningsmål. Denna begränsning skulle ske genom ändring av kungörelsen den 12 december 1924 med föreskrifter angående fullföljd av talan i vissa besvär- och anmärkningsmål, vilken ändring enligt departementschefens uttalande skulle genomföras i administrativ ordning. Mot detta förfaringsätt inger motionärerna en bestämd gensaga. Det är enligt deras mening betänkligt, om Kungl. Maj:t genom att i administrativ ordning förklara fullföljd till regeringsrätten icke vara tillåten, därigenom kan diskretionärt utesluta regeringsrättens granskning för stora och betydelsefulla grupper av mål. Riksdagen måste därför bestämt hävda, att författningsändringar, som syftar till att undantaga mål från regeringsrättens prövning, förelägges riksdagen i den ordning som gäller för lagstiftning.

Till stöd för yrkandet i de likalydande *motionerna I: 297 och II: 366* om slopande av nöjesskatten för idrottstävlingar framhåller motionärerna, att

idrottsorganisationerna i hög grad är beroende av inkomster från bl. a. idrottstävlingar för att kunna bedriva sin verksamhet. De anslag som erhålles från stat och kommun täcker endast en ringa del av de medel som erfordras för organisationernas verksamhet. I den mån idrottstävlingar inte kan göras lönsamma måste idrottsföreningarna lita till andra nöjesarrangemang såsom inkomstkälla. Vidare uttalar motionärerna att anordnandet av idrottstävlingar alltid är något av ett vågspel. Möjligheterna att erhålla intäkter är nämligen beroende av åtskilliga ovissa faktorer. Misslyckas arrangemanget ekonomiskt får arrangören bära förlusten men lyckas det över en viss gräns skall det allmänna åtnjuta en del av inkomsten. Det är att märka att varje arrangör inte kan anordna idrottsarrangemang alltför ofta och att uppkommande vinst skall användas till den idrottsliga verksamheten under avsevärd tid. Den förändring som vid 1957 års riksdag beslöts i vad avser nöjesskatt vid idrottstävlingar medförde vissa lätnader för idrottsorganisationerna. Emellertid har omkostnaderna för att genomföra arrangemang stigit sedan dess och genom de ökade omkostnaderna för verksamhetens bedrivande måste ett större netto åstadkommas för oförändrad verksamhet och materielanskaffning. Med kännedom om den gagnande verksamhet som idrottsföreningarna utför bland svensk ungdom och med vetskap om behovet för idrottsrörelsen att genom idrottstävlingar och andra arrangemang anskaffa huvuddelen av de medel, som erfordras för verksamhetens bedrivande, ifrågasätter motionärerna om det är skäligt och riktigt att nöjesskatt skall erläggas för idrottstävlingar. Dessa utgör ett naturligt led i idrottsorganisationernas verksamhet och bör inte betraktas såsom nöjesarrangemang.

Utskottet

Biografnöjesskatten

I den förevarande propositionen framlägges förslag i fråga om filmstöd och biografnöjesskatt syftande till att möjliggöra en anpassning för den svenska filmproduktionen och biografnäringen till det konkurrensläge som blivit följden av televisionens genombrott i vårt land. Sålunda föreslås att nöjesskatten på biografföreställningar sänkes med 6 procentenheter eller från 33 till 27 procent. För mindre biografer — med högst fyra föreställningar per vecka — föreslås att den särskilda skattelindring som nu utgår å högst 75 kronor i veckan höjes till 100 kronor. Stödet till filmproduktionen förordas skola utformas så att i princip hela den statliga andelen av nöjesskatten vid visning av svensk film återgår till producenterna. Denna återbäring avses skola ske dels i form av ett generellt stöd till vederbörande filmproducent med 80 procent av skattebeloppet och dels genom ett speciellt kvalitetsstöd till producenterna av de 3 å 5 bästa filmerna under året. För sistnämnda ändamål föreslås ett särskilt anslag om 1 milj. kronor, vilket belopp beräknas motsvara återstående 20 procent av skattebeloppet.

Statsverkets sammanlagda kostnader för de föreslagna åtgärderna, vilka avses skola genomföras fr. o. m. den 1 juli 1960, har för nästkommande budgetår beräknats till ca 10 milj. kronor. Propositionen behandlas av bevillningsutskottet såvitt avser ändringen av biografnöjesskatten, medan frågan om bidrag och anslag till filmproducenterna upptas av statsutskottet.

I de motioner, som väckts i anledning av propositionen, förordas ytterligare lättnader i beskattningen och i vissa motioner tillika ett ökat stöd åt filmproducenterna. Sålunda hemställs i motionerna I: 590 och II: 721 att skatteprocenten sänkes till 20 enheter. I motionerna I: 591 och II: 725 återigen föreslås att skatteprocenten fastställs till 25 samt att för alla biografer biljettinkomster upp till 30 000 kronor per år skall vara helt fria från nöjesskatt. Det har i de nu nämnda motionerna tillika uttalats, att ytterligare skattesänkningar borde vidtas senare så att procentsatsen nedbringas åtminstone till 15 enheter.

Såsom framgår av redogörelsen i propositionen har alltsedan början av 1950-talet olika åtgärder vidtagits från statsmakternas sida i syfte att förbättra de ekonomiska villkoren för den svenska filmproduktionen och för biografnäringen. De senaste åtgärderna genomfördes vid förra årets riksdag, då procenttalet för nöjesskatten sänktes från 38 till 33 samt producenternas andel i den statliga nöjesskatten på svensk film höjdes från 20 till 30 procent för svartvit film och från 35 till 45 procent för färgfilm. De då vidtagna åtgärderna betecknades såsom provisoriska i avbidan på slutlig prövning av 1957 års filmstödutrednings betänkande angående filmstöd och biografnöjesskatt.

Av de undersökningar som nyligen vidtagits framgår att besöksfrekvensen på bioograferna under de senaste åren kraftigt nedgått. Till huvudsaklig del torde detta bero på televisionens frammarsch, vilken skett i ett betydligt snabbare tempo än man bara för något år sedan hade anledning att räkna med. De åtgärder som vidtogs vid 1959 års riksdag får därför bedömas inte vara tillräckliga för att möjliggöra att filmbranschen får arbeta under rimliga ekonomiska villkor. Enighet har rått inom utskottet att ytterligare statliga åtgärder bör vidtas för att främja såväl biografnäringens som filmindustrins lönsamhet. I princip kan utskottet tillstyrka, att detta stöd ges såväl genom sänkning av nöjesskatteprocenten som genom en ökad återbärning av nöjesskatt till filmproduktionen. Utskottet vill emellertid samtidigt understryka nödvändigheten av att film- och biografnäringen genom egna åtgärder söker anpassa sig till det förändrade läget.

Av hittills tillgängliga siffror rörande besöksfrekvensen på bioograferna synes man kunna dra den slutsatsen, att besökarantalet i förhållande till tiden före televisionens införande kan komma att nedgå med omkring 40 procent då televisionsnätet är fullt utbyggt. Vissa skäl talar för att man med utgångspunkt härifrån söker få till stånd en lösning, som kan betraktas såsom definitiv och efter vilken filmbranschen kan inrätta sig. Emellertid kan andra faktorer medföra ändringar av de ekonomiska förhållandena utöver vad som förorsakas av den minskade besöksfrekvensen. Även om man i och

för sig bör eftersträva en lösning av filmbranschens beskattningsfråga, som kan väntas bli bestående för framtiden, bör självfallet nu icke förutsebara ändrade förhållanden kunna föranleda att hithörande frågor tas upp till omprövning.

Frågan om biografnöjesskattens höjd kan självfallet inte betraktas isolerad utan hänsyn måste tas till hur stödet åt filmproduktionen utformas. Utskottet har för sin del utgått ifrån att det statliga stödet till den svenska filmproduktionen i princip inte bör utgå med högre belopp än som inflyter i nöjesskatt till staten vid visning av svensk film. Skulle ett statligt stöd enligt nyss angivna riktlinjer senare visa sig vara otillräckligt för bibehållande av en svensk filmproduktion i den utsträckning, som får anses önskvärd, bör enligt utskottets mening före andra åtgärder övervägas i vad mån den kommunala delen av nöjesskatten kan tas i anspråk för ytterligare stöd.

Med den angivna utgångspunkten bör man vid bedömningen av vilka åtgärder som skall vidtas beakta, att en sänkning av procentsatsen för nöjesskatten visserligen medför en förbättrad ekonomi för biografnäringen men att — om filmstödet utgår efter högre procentsats än som gäller för filmhyran — filmproducenterna får minskade intäkter genom att återbäringen av nöjesskatten minskar mer än vad den ökade filmhyran inbringar. Om såsom departementschefen förordat hela den influtna nöjesskatten för svensk film återgår till producenterna kommer i konsekvens härmed varje ytterligare sänkning av biografnöjesskatteprocenten att medföra ett minskat producentstöd. Å andra sidan bör hållas i minnet att en mycket stor del av de filmproducerande företagen tillika bedriver biografverksamhet. Dessa företag har i varje fall tidigare producerat mer än två tredjedelar av alla svenska filmer och de nöjesskattebelopp, som influtit vid visning av dessa filmer, har motsvarat drygt två tredjedelar av hela nöjesskatten för svensk film.

Vid prövningen av Kungl. Maj:ts förslag har utskottet ansett att statsmakterna bör ge film- och biografnäringen de lättnader, som mot bakgrunden av den statsfinansiella situationen är möjliga. Att såsom föreslagits i motionerna I: 590 och II: 721 genomföra en så långtgående sänkning av biografnöjesskatten som till 20 procent anser utskottet inte vara tillräckligt med hänsyn till nu rådande statsfinansiella läge. Däremot anser utskottet sig kunna tillstyrka en något längre gående sänkning av procenttalet än som förordats av departementschefen. Såsom ett lämpligt tal har utskottet därvid stannat för den i motionerna I: 591 och II: 725 föreslagna procentsatsen 25 enheter.

I de sistnämnda motionerna har förordats den omläggningen av biografnöjesskatten att för alla biografen en biljettinkomst av 30 000 kronor per år skulle vara fri från nöjesskatt. Detta skulle vid den av motionärerna föreslagna och av utskottet tillstyrkta procentsatsen 25 innebära att varje biograf med tillräckligt stor omsättning skulle slippa inbetala 7 500 kronor per år i nöjesskatt. Utskottet vill inte förneka att genom en sådan an-

ordning de biografier, som ger föreställningar mer än fyra gånger i veckan, skulle erhålla ett verksamt stöd. Emellertid måste tillika framhållas att kostnaderna för en sådan åtgärd blir mycket betydande, då de kan beräknas uppgå till 6—8 milj. kronor per år. På grund härav anser sig utskottet inte kunna tillstyrka införandet av ett sådant skattefritt avdrag för alla biografier. Liksom hittills bör den särskilda skattelindringen i form av skattefria bottenavdrag komma endast sådana biografier till godo, vilka ger högst fyra föreställningar per vecka. Beträffande dylika biografier föreslås i propositionen, som tidigare nämnts, att beloppet för skattelindringen skall höjas från 75 till 100 kronor i veckan. Med hänsyn till det ur ekonomisk synpunkt mycket svåra läget för dessa biografier bör enligt utskottets mening det skattefria beloppet höjas till 125 kronor i veckan.

Om de av utskottet föreslagna åtgärderna genomföres, skulle de förorsaka statsverket en sammanlagd kostnad av ca 12,5 milj. kronor för nästa budgetår, d. v. s. en merutgift å 2,5 milj. kronor i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag.

Nöjesskatten vid idrottstävlingar

Till behandling i detta sammanhang har utskottet upptagit de vid riksdagens början väckta motionerna I: 297 och II: 366 om slopande av nöjesskatten såvitt avser idrottstävlingar. Som framgår av det förut anförda vidtogs vid 1957 års riksdag vissa ändringar rörande nöjesbeskattningen av idrottstävlingar. Reformens innebörd är att nöjesskatten för idrottstävlingar som anordnas av ideell organisation uttas endast till den del bruttoinkomsten överstiger 4 667 kronor. Genom ändringen åsyftades att från nöjesbeskattning undanta flertalet idrottstävlingar så att endast större evenemang skulle komma att beskattas. Som skäl för yrkandet i de nyssnämnda motionerna åberopas främst att idrottstävlingar inte bör betraktas såsom nöjesarrangemang. Vidare anser motionärerna en lättnad i nöjesbeskattningen motiverad med hänsyn till att idrottsorganisationernas kostnader för verksamhetens bedrivande stigit.

I samband med 1957 års nöjesskattereform hade bevillningsutskottet att ta ställning till motionsyrkanden att amatöridrottstävlingar skulle vara helt fria från nöjesskatt. I sitt betänkande nr 34 framhöll 1957 års bevillningsutskott att vissa skäl talade för att amatöridrottstävlingar borde vara helt skattefria. Utskottet erinrade om idrottstävlingarnas betydelse för att stimulera ungdomen till ökad idrottsutövning samt framhöll att i många fall det eventuella ytterligare överskott av ett idrottsevenemang, som kunde följa vid befrielse från nöjesskatt, säkerligen skulle användas till att främja utövandet av andra mindre publikdragande idrottsgrenar. Å andra sidan kunde inte bestridas att idrottstävlingar enligt ett allmänt betraktelsesätt utgjorde nöjestillställningar. Genom en fullständig skattebefrielse skulle i främsta rummet gynnas de idrottsföreningar, som redan arbetade under relativt goda ekonomiska villkor. Man kunde enligt utskottets mening inte

heller bortse från kommunernas berättigade intresse att ej åsamkas alltför stor minskning av skatteintäkterna. I stor utsträckning brukade kommunerna avstå nöjesskattemedel till förmån för den lokala idrottsverksamheten såväl anslagsvägen som genom investeringar i idrottsanläggningar av olika slag. Att dessa medel först inbetalades till kommunerna i form av nöjesskatt hade den fördelen att medlen kunde tilldelas de ändamål som befanns mest angelägna. Av dessa skäl fann sig utskottet inte kunna biträda yrkandena om fullständig skattebefrielse för idrottstävlingar. Med hänsyn till de speciella förhållandena för idrottsrörelsen ansåg utskottet sig böra föreslå en differentiering av de tillställningar, som anordnades framför allt av idrottsrörelsens organisationer, på så sätt att det skattefria beloppet höjdes i fråga om idrottstävlingar. Dylika tillställningar borde enligt utskottets mening kunna lämnas obeskattade till den del skatten för varje tävling inte översteg 700 kronor. Riksdagen biföll vad utskottet sålunda föreslagit.

De skäl mot ett undantag från nöjesskatt för amatöriddrottstävlingar, som låg bakom 1957 års ställningstagande i frågan, äger enligt utskottets mening alltjämt giltighet. Riksdagen bör i enlighet härmed vidhålla sin tidigare angivna principiella inställning till ifrågakvarande spörsmål. Ej heller anser utskottet att det ändrade kostnadsläget för idrottsrörelsen utgör tillräcklig grund för att helt undantaga amatöriddrottstävlingar från nöjesbeskattning. Utskottet vill härvidlag nämna att anslaget till fonden för idrottens främjande, som för budgetåret 1957/58 uppgick till 10 milj. kronor, för nästkommande budgetår beslutats skola utgå med 11,5 milj. kronor.

Instansordningen i nöjesskattemål

Utskottet övergår härefter till förslaget i den föreliggande propositionen om ändrad instansordning i nöjesskattemål. För närvarande är regeringsrätten sista instans i fråga om flertalet nöjesskattemål. Kammarrätten handlägger endast sådana mål rörande nöjesskatt, som efter anmärkning av revisionen hos riksräkenskapsverket överklagats i kammarrätten. Dylika anmärkningsmål får därefter fullföljas till regeringsrätten. I syfte att minska regeringsrättens arbetsbörda föreslås nu i propositionen att talan i nöjesskattemål i allmänhet skall från länsstyrelsen föras hos kammarrätten, vilken domstol skall vara sista instans. Regeringsrättens befattning med dylika mål, vilken nu kräver ca fem föredragningsdagar per år, skulle således upphöra.

Gentemot förslaget att besvär i nöjesskattemål från länsstyrelse skall föras i kammarrätten och icke som nu direkt hos regeringsrätten har i allmänhet några invändningar icke rests vare sig under remissbehandlingen eller i de väckta motionerna. Däremot har i motionerna framhållits att kammarrätten inte borde vara sista instans utan att talan mot kammarrättens utslag i nöjesskattemål borde få föras i regeringsrätten. Arbetsbelastningen för regeringsrätten skulle enligt motionärernas uppfattning likväl minska avsevärt till någon enda föredragningsdag om året. Denna belastning

finner motionärerna obetydlig i förhållande till de värden som skulle äventyras om fullföljden till regeringsrätten helt avskures.

Utskottet vill i anledning av vad motionärerna framhållit erinra om att kammarrätten redan nu utgör slutinstans för stora grupper mål. Så har sedan länge varit fallet beträffande uppskattnings- och värderingsfrågor i fastighetstaxeringsmål, familjebidragsmål, socialhjälpsmål, folkbokföringsmål och avlöningsmål. I enlighet med det beslut om fullföljdsbegränsning, som fattades vid 1958 års A-riksdag, avdömes åtskilliga inkomsttaxeringsmål av kammarrätten såsom sista instans. Det torde knappast kunna göras gällande att nöjesskattemålen i jämförelse med nyssnämnda besvärsmål generellt sett är av mer svårbedömbare eller ingripande beskaffenhet. I likhet med departementschefen finner utskottet det vara angeläget att föreliggande möjligheter tillvaratas att begränsa regeringsrättens arbetsbörda genom att från regeringsrättens prövning undantaga mindre betydelsefulla mål. Med hänsyn härtill och då den i propositionen föreslagna instansordningen får anses väsentligen tillgodose de krav, som rimligen kan ställas ur rättskyddssynpunkt, finner utskottet sig böra tillstyrka den i propositionen förordade instansordningen i nöjesskattemål.

I förevarande sammanhang har departementschefen meddelat sin avsikt att, om riksdagen godkänner den av honom förordade instansordningen i nöjesskattemål i allmänhet, vidtaga åtgärder för att få till stånd motsvarande begränsning då det gäller anmärkningsmål rörande nöjesskatt. Detta kunde enligt departementschefens mening genomföras i administrativ ordning, varvid torde ha åsyftats ändring av kungörelsen den 12 december 1924 med föreskrifter angående fullföljd av talan i vissa besvär- och anmärkningsmål m. m. Mot ett sådant förfaringssätt har invändningar framställts i motionerna I: 593 och II: 727. Det skulle enligt motionärernas mening vara betänkligt, om Kungl. Maj:t genom att administrativt förklara fullföljd till Konungen, d. v. s. till regeringsrätten och statsrådet, icke vara tillåten kunde diskretionärt utesluta regeringsrättens granskning för stora och betydelsefulla grupper av mål. Riksdagen borde därför uttala, att avgöranden, som syftar till att undantaga anmärkningsmål rörande nöjesskatt från regeringsrättens prövning, icke skall träffas i administrativ ordning, utan att författningsändringar i sådant syfte skall föreläggas riksdagen i den ordning som gäller för lagstiftning.

Utskottet vill för sin del understryka att den inskränkning som här skulle ske avser endast anmärkningsmål rörande nöjesskatt, d. v. s. en grupp frågor av i regel ringa betydelse. Det föreligger inte anledning för utskottet att i detta sammanhang uppta frågan om tillvägagångssättet vid genomförande av inskränkningar i allmänhet i fullföljdsrätten till regeringsrätten. Det må erinras om att 1924 års kungörelse, vari gjordes betydligt större inskränkningar i regeringsrättens befattning med vissa mål, tillkommit i administrativ ordning utan att detta förfaringssätt föranlett invändning från riksdagens sida. Utskottet delar departementschefens uppfattning att kammarrätten bör vara sista instans även i anmärkningsmål rörande nöjesskatt

och förutsätter att i sådant syfte ändring vidtas i 1924 års kungörelse genom Kungl. Maj:ts försorg.

Förhandsbesked från riksskattenämnden

I den föreliggande propositionen har också föreslagits en viss ändring rörande riksskattenämndens förhandsbesked i taxeringsfrågor. Ändringen innebär att förhandsbesked av riksskattenämnden i taxeringsfrågor får meddelas icke endast såsom gäller för närvarande då frågan är av synnerlig vikt för sökandens taxering utan även om så inte är fallet, nämligen om meddelandet av förhandsbesked i frågan är av vikt för enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning. I motionerna I: 592 och II: 726 har ifrågasatts, om icke varje förhandsbesked som meddelas på grund av prejudikatintresse borde underställas regeringsrätten. Motionärerna framhåller att ett av riksskattenämnden meddelat förhandsbesked, som icke överklagats till regeringsrätten, inte kan tillmätas större betydelse ur prejudikatsynpunkt. Emellertid kan antagas att regeringsrätten i praktiken kommer att känna sig bunden att icke avvika från ett förhandsbesked, som icke överklagats och som eventuellt blir vägledande för praxis. I motionerna framhålles också att gällande sekretessregler bör ändras så att förhandsbesked, vilket meddelas på grund av prejudikatintresse, kan få den spridning som är oundgängligen erforderlig. Vidare ifrågasätter motionärerna om inte författningstexten bör förtydligas så att därav klart framgår vem som skall äga begära förhandsbesked i nu avsedda fall.

Enligt utskottets uppfattning skulle den ifrågasatta utvidgningen av möjligheterna att meddela förhandsbesked vara av värde såsom ett medel att snabbt åstadkomma prejudikat i frågor som angår ett större antal skattskyldiga. Härigenom kan taxeringsbesvär i stor utsträckning undvikas till fördel för strävandena att begränsa skattedomstolarnas arbetsböda. Utskottet tillstyrker därför den föreslagna utvidgningen av riksskattenämndens möjligheter att meddela förhandsbesked.

Beträffande yrkandet i de nyssnämnda motionerna att förhandsbesked i prejudikatfrågor skall underställas regeringsrätten får utskottet framhålla att redan i de förhandsbesked, som meddelats enligt nuvarande bestämmelser, frågor av principiell betydelse mycket ofta föreligger, varför dessa förhandsbesked kan få stort prejudikatvärde. Härtill medverkar bl. a. att riksskattenämnden i sina meddelanden publicerar lämnade förhandsbesked av denna karaktär och detta även i sådana fall då frågan inte besvärsvägen varit föremål för regeringsrättens prövning. Om samtliga förhandsbesked, vari frågor av prejudikatbildande betydelse föreligger, skulle underställas regeringsrätten skulle dess arbetsböda öka avsevärt. En sådan ordning synes redan på grund härav inte kunna komma i fråga. Det torde ligga i sakens natur att ett förhandsbesked av riksskattenämnden, som icke överklagas, även om beskedet lämnats i en fråga som nämnden bedömt vara av betydelse för enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning, icke i och för sig kan anses äga större prejudikatvärde än de förhandsbe-

sked som lämnas enligt nu gällande bestämmelser. Verkligt prejudikatvärde får förhandsbeskedet först om det efter besvär blivit föremål för prövning i högsta instans. Det är därför av vikt att det allmännas representant noga prövar om förhandsbeskedet bör överklagas eller ej.

Beträffande vad motionärerna framhållit rörande sekretessbestämmelserna vill utskottet erinra om att gällande bestämmelser i detta hänseende hittills icke ansetts hindra, att referat av förhandsbesked innefattande en redogörelse för principfrågan publiceras. Frågan har inte kommit i ändrat läge genom det föreslagna tillägget till författningen.

Beträffande frågan vem som skall äga begära förhandsbesked i prejudikatfrågor framgår enligt utskottets uppfattning klart av den föreslagna författningstexten att endast den, vars taxering kan beröras av förhandsbeskedet, äger göra ansökan om sådant förhandsbesked. Utskottet tillstyrker att författningen erhåller den i propositionen föreslagna lydelsen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen — med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 79, såvitt densamma hänvisats till bevillningsutskottet, icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt i anledning av de likalydande motionerna I: 590 av herr Bengtson m. fl. och II: 721 av herr Magnusson i Borås m. fl. ävensom de likalydande motionerna I: 591 av herrar Hjalmar Nilsson och Elmgren samt II: 725 av herr Thapper m. fl., såvitt motionerna hänvisats till bevillningsutskottet — måtte antaga

1) det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändring i förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt med de ändringar att 7 och 13 §§ erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag:

7 §.

Nöjesskatten utgår med 15 procent å summan av erlagda inträdesavgifter, inberäknat skatten; dock att för biografföreställning nöjesskatten utgår med 27 procent av nämnda summa.

13 §.

Vid erläggande av nöjesskatt för biografföreställningar må, därest utöver barnmatinéer högst fyra föreställningar, för vilka nöjesskatt skall

Utskottets förslag:

7 §.

Nöjesskatten utgår med 15 procent å summan av erlagda inträdesavgifter, inberäknat skatten; dock att för biografföreställning nöjesskatten utgår med 25 procent av nämnda summa.

13 §.

Vid erläggande av nöjesskatt för biografföreställningar må, därest utöver barnmatinéer högst fyra föreställningar, för vilka nöjesskatt skall

Kungl. Maj:ts förslag:

Utskottets förslag:

utgå, ägt rum under veckan å samma visningsställe, befrielse åtnjutas från skatten i vad den avser sådant visningsställe till den del densamma för den veckan icke överstiger 100 kronor.

utgå, ägt rum under veckan å samma visningsställe, befrielse åtnjutas från skatten i vad den avser sådant visningsställe till den del densamma för den veckan icke överstiger 125 kronor.

2) det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 1 juni 1951 (nr 442) om rätt att av riksskattenämnden erhålla förhandsbesked i taxeringsfrågor;

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 297 av herr Schött m. fl. och II: 366 av herr Allard m. fl.,

2) de likalydande motionerna I: 590 av herr Bengtson m. fl. och II: 721 av av herr Magnusson i Borås m. fl.,

3) de likalydande motionerna I: 591 av herrar Hjalmar Nilsson och Elmgren samt II: 725 av herr Thapper m. fl., såvitt motionerna hänvisats till bevillningsutskottet,

4) de likalydande motionerna I: 592 av herrar Ollén och Edström samt II: 726 av herr Kollberg m. fl., samt

5) de likalydande motionerna I: 593 av herrar Ollén och Edström samt II: 727 av herr Kollberg m. fl.,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 28 april 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Spetz, Jansson, Gustaf Elofsson*, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Bengtson och Wärnberg; samt

från andra kammaren: herrar Nilsson i Svalöv, Kollberg*¹, Allard, Kärrlander, Nilsson i Bästekille, Christenson i Malmö, Asp, Larsson i Luttra, fru Holmqvist* och herr Kristenson i Göteborg.

* Ej närvarande vid justering av betänkandet.

¹ I behandlingen av motionerna I:297 och II:366 har herr Stenberg deltagit i stället för herr Kollberg.

Reservationer

I) av herrar *Söderquist, Bengtson, Allard, Nilsson* i Bästekille, *Christenson* i Malmö, *Larsson* i Luttra och *Stenberg*, vilka ansett

dels att den del av utskottets yttrande som börjar å s. 12 rad 13 nedifrån med orden »I samband» och slutar å s. 13 rad 23 uppifrån med orden »milj. kronor.» bort ha följande lydelse:

Idrottsorganisationerna är i hög grad beroende av inkomster från bl. a. idrottstävlingar för att kunna bedriva sin verksamhet. De anslag som erhålles från stat och kommun täcker endast en ringa del av de medel som erfordras för organisationernas verksamhet. I den mån idrottstävlingar inte kan göras lönsamma, måste idrottsföreningarna lita till andra nöjesarrangemang såsom inkomstkälla. Den förändring som vid 1957 års riksdag beslöts i vad avser nöjesskatt vid idrottstävlingar medförde vissa lättnader för idrottsorganisationerna. Emellertid har omkostnaderna för att genomföra arrangemang stigit sedan dess och genom de ökade omkostnaderna för verksamhetens bedrivande måste ett större netto åstadkommas för oförändrad verksamhet och materielanskaffning. Med hänsyn till den gagnande verksamhet som idrottsföreningarna utför bland svensk ungdom och med vetskap om behovet för idrottsrörelsen att genom idrottstävlingar och andra arrangemang anskaffa huvuddelen av de medel, som erfordras för verksamhetens bedrivande, anser utskottet det skäligt och riktigt att nöjesskatt inte skall erläggas för idrottstävlingar. Med det anförda tillstyrker utskottet bifall till de likalydande motionerna I: 297 och II: 366;

dels ock att utskottets hemställan under punkten A 1) bort ha följande lydelse

A) att riksdagen — med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 79, såvitt densamma hänvisats till bevillningsutskottet, icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt i anledning av de likalydande motionerna I: 297 av herr Schött m. fl. och II: 366 av herr Allard m. fl., de likalydande motionerna I: 590 av herr Bengtson m. fl. och II: 721 av herr Magnusson i Borås m. fl. ävensom de likalydande motionerna I: 591 av herrar Hjalmar Nilsson och Elmgren samt II: 725 av herr Thapper m. fl. såvitt motionerna hänvisats till bevillningsutskottet — måtte antaga följande

Förslag

till

**förordning angående ändring i förordningen den 21 december 1945 (nr 823)
om nöjesskatt**

Härigenom förordnas, att 2, 3, 7, 13 och 30 §§ förordningen den 21 december 1945 om nöjesskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande sägs, samt att i förordningen skall införas en ny paragraf, betecknad 24 a §, av nedan angiven lydelse.

2 §.

Nøjesskatten fördelas — — — (= propositionen) — — — till kommunen.

3 §.

Nøjesskatt utgår för följande slag av nöjestillställningar, nämligen

a) revyforeställning, som gives i samband med utskänkning av rusdrycker, så ock kabaret- och varietéforeställning;

b) biografforeställning;

c) uppvisning eller tävling i sport, idrott eller gymnastik, så ock eljest i skicklighet av visst slag;

d) danstillställning;

e) cirkusforeställning;

f) förevisning av människor, djur eller föremål;

g) marknads- och tivolinöjen; samt

h) annan tillställning, som till sin art och sitt syfte är jämförlig med tillställning som avses under a)—g).

Nøjesskatt utgår icke för uppvisning eller tävling i skicklighet, som främst syftar till förkovran i visst yrke, ej heller för idrottstävling, anordnad av organisation som är ansluten till Sveriges riksidrottsförbund eller representerad inom Sveriges olympiska kommitté eller av annan sammanslutning, som enligt Kungl. Maj:ts medgivande må vara likställd med sådan organisation i nu förevarande avseende, eller för schacktävlan, bridgetävlan, visning av museum eller annan liknande inrättning, utställning av djur eller utställning av konstverk eller andra föremål.

7 §.

Nøjesskatten utgår — — — (= utskottet) — — — nämnda summa.

13 §.

Vid erläggande — — — (= utskottet) — — — 125 kronor.

24 a §.

Att anordnare — — — (= propositionen) — — — särskilt stadgat.

30 §.

Den, som — — — (= propositionen) — — — särskilt stadgas.

Denna förordning — — — (= propositionen) — — — före ikraftträdandet.

II) av herr *Kollberg*, vilken ansett

dels att det stycke, som börjar å s. 14 rad 3 uppifrån med orden »Utskottet vill i anledning» och slutar å s. 14 rad 18 uppifrån med orden »instansordningen i nöjesskattemål», bort ha följande lydelse:

Redan nu är fullföljden från kammarrätten helt avskuren beträffande vissa grupper av mål, t. ex. familjebidragsmål, socialhjälpsmål, folkbokföringsmål och avlöningsmål. Det är emellertid i dessa mål huvudsakligen fråga om förmåner, som tillerkännas medborgarna, eller om spörsmål, vilka kunna föras vidare också genom talan vid allmän domstol. Beträffande pålagor på medborgarna har i allmänhet grundsatsen att talan till högsta instans skall vara möjlig upprätthållits. Den fullföljdsbegränsning, som 1958 infördes beträffande inkomsttaxeringsmålen, avser heller icke att principiellt avskära denna grupp av mycket viktiga mål från fullföljdsmöjligheten utan endast att inom gruppen åstadkomma en sovring efter angelägenhetsgrad. Något helt annat är att meddela ett absolut fullföljdsförbud oavsett målens kvalitet. Vad angår fastighetstaxeringsmålen, för vilka också kammarrätten är sista instans, kan anföras, att i dessa saken gäller uppskattnings- och värderingsfrågor, vilka vanligen sakna i egentlig mening rättslig karaktär. Det torde därför vara befogat att påstå att man med förslaget att helt avskära nöjesskattemålen från fullföljd slår in på i viss mån nya vägar. Det är enligt utskottets mening principiellt oriktigt att beröva medborgarna möjlighet att, då det gäller pålagor, få rättsfrågor i samband med dessa bedömda av den högsta rättsinstansen för skattespörsmål. Med den nya ordningen kan det stora flertalet nöjesskattemål väntas stanna i kammarrätten. Om någon arbetsbesparing av någon praktisk betydelse för regeringsrättens del kan det icke bli tal genom att utesluta fullföljd till detta organ. Under angivna omständigheter föreslår utskottet att sista meningen i 30 § andra stycket i förslaget till ändrad lydelse av nöjesskatteförordningen utgår.

dels att det stycke, som börjar å s. 14 rad 10 nedifrån med orden »Utskottet vill för sin del» och slutar å s. 15 rad 2 uppifrån med orden »Kungl. Maj:ts försorg», bort ha följande lydelse:

Regeringsrätten har enligt regeringsformen § 18 att utöva »Konungens rätt att pröva och avgöra besvär, som jämlikt författningarna må hos Konungen fullföljas i statsdepartementen» i den omfattning som bestämmes i särskild lag (regeringsrättslagen). Förutsättningen för att besvärsmål över huvud skall komma under regeringsrättens prövning är sålunda att målet kan fullföljas till Kungl. Maj:t. Först om detta villkor är uppfyllt, får reglerna i regeringsrättslagen om hur besvärsmålen skall fördelas mel-

lan regeringsrätten och statsrådet någon betydelse. Stor omsorg har nedlagts på dessa fördelningsregler, varigenom bestämmes om det slutliga avgörandet skall ligga hos den högsta politiska makten eller hos en domstol. Det vore synnerligen anmärkningsvärt, om hela denna mekanism kunde försättas ur spel genom att den ena sidan — regeringen — i administrativ ordning bestämmer att fullföljd till Kungl. Maj:t icke får äga rum, varigenom målen undantagas den rättsliga prövning, som sker hos regeringsrätten. På detta sätt skulle Kungl. Maj:t i statsrådet ensidigt kunna bestämma vilka mål som skall underkastas regeringsrättens prövning. En sådan ordning är ur konstitutionell synpunkt icke godtagbar.

Riktigt är att den ännu gällande 1924 års kungörelse med föreskrifter angående fullföljd av talan i vissa besvär- och anmärkningsmål m. m. utfärdats i administrativ väg. Denna åtgärd föranledde också redan 1924 livlig debatt och starkt motstånd i riksdagen, även om den då genomdrevs med ganska liten majoritet. Sedan dess har 35 år gått och den konstitutionella utvecklingen fortskridit. Det får nu anses helt uteslutet att fortsätta på den väg som ännu 1924 ansågs möjlig att beträda. Riksdagen får icke åsidosättas, då det gäller en så väsentlig fråga som denna, även om konsekvensen som i förevarande fall allenast är att kammarrätten i stället blir slutinstans. Men även kammarrättens kompetens vilar såvitt angår anmärkningsmål rörande nöjesskatt på administrativa föreskrifter. Begränsningar i fullföljden till Kungl. Maj:t i syfte att utestänga regeringsrättens prövning måste numera anses böra ske genom lagstiftning. Vad angår 1924 års kungörelse är betecknande att man under de senaste 23 åren (sedan 1937) icke ansett sig böra gå vidare på den 1924 beträdda vägen och genom ändringar i 1924 års författning begränsa regeringsrättens kompetens, ehuru fråga därom varit på tal. I princip anser därför utskottet i likhet med motionärerna i motionerna I:593 och II:727, att avgöranden, som syftar till att undantaga anmärkningsmål från regeringsrättens prövning, icke bör träffas i administrativ ordning utan att författningsändringar i sådant syfte skall föreläggas riksdagen i den ordning som gäller för lagstiftning.

Då enligt utskottets ovan angivna mening fullföljd beträffande de allmänna nöjesskattemålen bör vara möjlig från kammarrätten till regeringsrätten, bör självfallet även talan kunna föras vidare från kammarrätten till regeringsrätten i de i och för sig sällan förekommande anmärkningsmålen rörande nöjesskatt. Någon ändring i vad nu gäller i denna del bör sålunda icke ifrågakomma. Utskottet saknar därför anledning att vidare än nu skett ingå på de i motionerna I: 593 och II: 727 anförda synpunkterna.

dels ock att utskottets hemställan under A 1) måtte få följande lydelse:

A) att riksdagen — med förklarande att — — — (= utskottet s. 16 rad 16—rad 24 uppifrån) — — — bevillningsutskottet och motionerna I: 592 av herrar Ollén och Edström samt II: 726 av herr Kollberg m. fl. — måtte antaga

1) det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändring i förordningen den 21 december 1945 (nr 823) om nöjesskatt med de ändringar att 7, 13 och 30 §§ erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag:

7 §

Nøjesskatten utgår — — — (= utskottet s. 16 rad 11 nedifrån—s. 17 rad 6 uppfifrån) — — — 125 kronor.

30 §

Den som — — — till länsstyrelsen.

I länsstyrelsens utslag i anledning av besvär enligt första stycket eller i annat ärende rörande nöjesskatt må ändring sökas hos kammarrätten genom besvär, vilka skola ingivas till länsstyrelsen. Den omständigheten att besvären inkommit direkt till kammarrätten må dock ej utgöra hinder för besvärens prövning; kammarrätten har att i sådant fall omedelbart översända handlingarna till länsstyrelsen. *Kammarrättens utslag må icke överklagas.*

Över beslut — — — särskilt stadgas.

Utskottets förslag:

7 §

Den som — — — till länsstyrelsen.

I länsstyrelsens utslag i anledning av besvär enligt första stycket eller i annat ärende rörande nöjesskatt må ändring sökas hos kammarrätten genom besvär, vilka skola ingivas till länsstyrelsen. Den omständigheten att besvären inkommit direkt till kammarrätten må dock ej utgöra hinder för besvärens prövning; kammarrätten har att i sådant fall omedelbart översända handlingarna till länsstyrelsen.

Över beslut — — — särskilt stadgas.